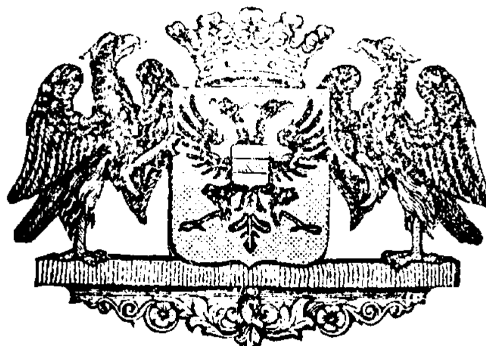
Jaargang 108. Vrijdag, 19 October 1849. No. 84.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, — (gelet op de aanschrijving van den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR dezer Provincie, gedagteekend den 28sten Augustus 1833, no. 32 *b*, ten einde in de laatste helft der maand October van ieder jaar aan de Ingezetenen te herinneren de BEPALINGEN van art. 27 en 42 der Wet van den 29sten Maart 1833, houdende UITSCHRIJVING eener **BELASTING** op het **PERSONEEL**, — brengen de evengemelde artikelen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, met vermelding tevens, achter § 4 van art. 27, van de BIJVOEGING, vastgesteld bij art. 14 der Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 15).

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 18den Oct. 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

Belasting naar tijdsgelang.

Art. 27, § 1. Zoo wanneer een perceel, hetwelk op den 15den Mei niet in gebruik was, of ook een woonhuis, op hetzelfde tijdstip, enkel, en op den voet bij de laatste zinsnede van art. 26, § 2, bepaald, door eenen huisbewaarder bewoond zijnde, gedurende den loop des dienstjaars betrokken, in gebruik genomen, of van mobilair voorzien wordt, zal de belasting, volgens de *vier eerste* grondslagen, naar de hier boven bepaalde regelen, deswege moeten worden voldaan, doch slechts naar gelang van dat gedeelte des dienstjaars, hetwelk op het tijdstip der ingebruikneming, betrekking of meubelering overig blijft.

§ 2. In geval de belastingschuldige, welke zoodanig perceel, als bij § 1 bedoeld, aanvaardt, in het dienstjaar bereids wegens een ander perceel was aangeslagen, en hij dit tot dien tijd toe door hem gebruikte perceel verlaat, met wegvoering van alle roerende goederen, hoe ook genaamd, en zonder achterlating van huisbewaarder of van andere personen in zijne dienst, zal het bedrag van den ten zijnen name op het kohier gebragten aanslag, voor al de *vier* bedoelde grondslagen gezamenlijk, en in evenredigheid van het nog te verloopen tijdvak, worden afgetrokken van dat des, op den voet als boven, te doenen aanslags, zonder dat, indien deze aanslag minder bedraagt dan de vroegere, er eenige ontheffing zal kunnen worden gevorderd.

§ 3. De uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschaffing van belastingsvoorwerpen der *vier* eerste grondslagen, na den 15den Mei, zal, behalve in de gevallen bij §§ 1 en 2 hierboven vermeld, geen' grond geven tot eenen nieuwen of verhoogden aanslag in den loop des dienstjaars.

§ 4. Ter zake van zoodanige voorwerpen der *vijfde* of *zesde* grondslagen, als na den 15den Mei in dienst of gebruik genomen of aangeschaft worden, zal de belasting naar gelang van den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd, met dien verstande, dat geene verwisseling van dienstboden of paarden met andere, waarvoor geene hoogere regten verschuldigd zijn, op zich zelve, tot het nogmaals aanslaan van denzelfden belastingschuldige zal kunnen aanleiding geven. *(Volgt de bijvoeging boven bedoeld): De landbouwers, bij art.* 18, § 1, *bedoeld, zullen, wegens het afwisselend gebruik hunner belastingvrije en belastingschuldige paarden, geene verhooging of vermeerdering van het regt verschuldigd zijn.*

§ 5. Het aanwenden tot belastbaar gebruik van zoodanige voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, als aanvankelijk tot onbelastbare einden aangelegd of gebezigd waren, zal met aanschaffing worden gelijk gesteld, zoo mede, wat aangaat de paarden, derzelver geheel verlies van het tweede viertal hunner melktanden, in den loop des jaars.

§ 6. Naar gelang de omstandigheden eens belastingschuldigen, in den loop des dienstjaars, met betrekking tot deszelfs voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, veranderen, zulks dat, volgens de tarieven van art. 17 en 21, de *opklimming* der belasting ten zijnen aanzien toepasselijk zoude worden, zal, ook wegens de dienstboden en paarden, aanvankelijk gehouden, die verhooging voor den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd.

Deze bepaling is mede van toepassing in betrekking tot de paarden, bij het opkomen van de omstandigheden, aan het einde van § 7 van art. 20 vermeld.

§ 7. Paarden, bij verschillende personen of gezinnen in gebruik, zullen, in geval die gelijktijdig voor een zelfde rijtuig worden gespannen, hem, die zulks doet of wel den eigenaar of gebruiker des rijtuigs, ter zake van het grooter getal paarden, hetwelk door hem *alzoo* mogt zijn gebezigd, dan waren aangegeven, mede aan de *opklimming* der belasting naar § 6 doen onderwerpen.

§ 8. Hooger belastbaar gebruik van dienst- en werkboden of paarden, aanvankelijk minder belastbaar, zal de verpligting tot eene evenredige verhooging der belasting voor den nog overigen tijd des dienstjaars ten gevolge hebben.

§ 9. De tijd, waarover de belasting loopt, zal, in betrekking tot al de grondslagen, worden berekend bij vierendeelen jaars op het dienstjaar overschietende, zonder dat een vierendeel jaars zal kunnen worden gesplitst, en zullen als vierendeelen jaars worden beschouwd de tijdvakken, aanvangende met primo Mei, primo Augustus, primo November en primo Februarij.

Aangiften, in den loop des dienstjaars te bewerkstelligen.

Art. 42. De zoodanige, welke, door eenige der omstandigheden, voorzien bij art. 27, in den loop des jaars, komen te vallen onder toepassing van het aldaar bepaalde, zullen, alvorens en naar gelang van het ontstaan dier omstandigheden, en op de boete, bij art. 35 en 39 vastgesteld, verpligt zijn tot het indienen van behoorlijke aangifte deswege, invoege als bij art. 30 voorgeschreven; zullende zij daarvoor een biljet ter invulling bij den ontvanger kunnen bekomen.

TURKIJE.

Thans wordt verzekerd, dat de bestaande verwikkelingen tusschen Rusland en Oostenrijk, en de Verhevene Porte, wegens het niet uitleveren van de Hongaarsche en Poolsche uitgewekenen, wel denkelijk zullen kunnen worden bijgelegd, door de verpligting, welke de Porte zoude op zich nemen, om aan deze vlugtelingen, welke de Mahomedaansche godsdienst niet mogten hebben omhelsd, eene verblijfplaats op het eiland Kandia, onder toezigt der Turksche overheden, aan te wijzen.

ITALIE.

Alom in den Kerkelijken Staat worden op bevel van *Rostolan* de vestingwerken bersteld en de forten gewapend. In het gesticht del Spirito-Santo hebben 500 vrouwen, als zoo vele razende Eumeniden, een' opstand gemaakt en het gebouw in brand gestoken. Men heeft troepen moeten doen aanrukken en is slechts met moeite het vuur en de beminnelijke sexe meester geworden.

— De instructie over den moord van *Rossi* is geëindigd. Het vonnis in deze zaak zal echter niet geveld worden aleer de Fransche troepen Rome zullen verlaten hebben, willende *Rostolan* de verantwoordelijkheid niet op zich nemen van de feiten, die het gevolg van dat vonnis zouden kunnen worden.

— Men meldt uit Rome, van den 4den October:

„Voor de derde maal is het *Collegio Romano*, het Jezuïten-collegie, heden morgen in brand gestoken. De brand heeft 4 uren gewoed; het overgebleven gedeelte des gebouws is vernield. De haat tegen de Jezuïten blijft in Rome voortduren.”

— Uit Milaan wordt, dd. 4den October, gemeld: „In Lombardije zijn groote veranderingen op handen. Maarschalk *Radetzky* is belast met de uitvoering; hij komt uit Weenen terug met onbeperkte volmagt. Hij brengt ons de ruime vrijzinnige gemeentelijke instellingen, welke Oostenrijk ons geeft in plaats der ons beloofde politieke vrijheid. Ook geeft men ons vooruitzigt op eene amnestie. Milaan zal niet langer de hoofdstad zijn van Lombardije: Verona zal de zetel der regering, de woonplaats des onderkonings zijn; in deze sterke stad vreest men niet voor oproer, terwijl in Milaan nog steeds op allerlei wijzen, door kleeding en gebaren en spot, de haat tegen Oostenrijk wordt aan den dag gelegd. Buitendien neemt Milaan af in bevolking: onze jongelieden verhuizen naar Amerika, Griekenland of Turkije, meestal naar Piëmont, de wijkplaats van alle Italianen die Italië en de vrijheid liefhebben; maar zoo de oppositie in Piëmont niet wijzer wordt, is het ook dáár met de vrijheid gedaan.”

De berigten uit Napels van den 3den weêrleggen thans volkomen de geruchten van omwenteling en koningsmoord, maar spreken niettemin van groote gisting en misnoegen over den geest, welken de regering meer en meer aan den dag legt. Men beschouwt den constitutionelen regeringsvorm als reeds met de daad afgeschaft en verwacht, dat de constitutie zelve spoedig ingetrokken zal worden. Hierbij schijnt de Koning alles aan te wenden om het getal der Zwitsers, welke hij in dienst heeft, te vermeerderen. Ook werkelijk vloeijen zij in overvloed naar Como toe, waar het werfdepôt geplaatst is, en weldra zullen de Zwitsersche regementen in soldij van Napels zich op eenen geduchten voet bevinden.

[Men leest dienaangaande in den *Sémaphore de Marseille*: „Zie hier het eenige, waarop de overdreven geruchten, welke omtrent Napels geloopen hebben, berusten. Onder de passagiers van den *Tartare* bevond zich de laatste minister van financiën des Konings van de Beide Siciliën, die als vlugteling aan boord van dit vaartuig was gekomen, om zich te onttrekken aan een komplot, waarin hij betrokken zou zijn geweest.”]

DUITSCHLAND.

Het nieuwe Centraal-bestuur.

De Frankforter dagbladen geven het volgende op, als den inhoud der tusschen Oostenrijk en Pruissen dezer dagen geslotene *overeenkomst betrekkelijk het voorloopig centraal bestuur voor Duitschland:*

Art. 1. De Duitsche bondsregeringen komen, met overleg van den Rijksstedehouder, overeen omtrent eene voorloopige regeling, volgens welke Oostenrijk en Pruissen de uitoefening van het centrale gezag voor het Duitsche bondgenootschap, in naam van de gezamenlijke bonds-regeringen, tot den 1sten Mei 1850 op zich nemen, voor zooverre dezelve niet vroeger op een definitief bestuur kan overgaan.

Art. 2. Het doel van het interim is het behoud van het Duitsche verbond als eene op grond van het volkenregt bestaande vereeniging der Duitsche vorsten en vrije steden tot bewaring der onafhankelijkheid en onschendbaarheid van hunne in den bond begrepen Staten, en tot bescherming der in- en uitwendige vrijheid van Duitschland.

Art. 3. Gedurende het interim blijft het aan de afzonderlijke Staten overgelaten om zich nopens de aangelegenheid der Duitsche constitutie met elkander te verstaan. Hetzelfde geldt ten aanzien der bij art. 6 der bondsacte aan de volle bondsvergadering voorbehoudene aangelegenheden.

Art. 4. Bijaldien het vraagstuk wegens de Duitsche staatsregeling bij den afloop van het interim nog niet beslist mogt wezen, dan zullen de Duitsche regeringen zich omtrent het langer van kracht blijven der tegenwoordige overeenkomst met elkander verstaan.

Art. 5. De tot dusverre door het voorloopig centraal bestuur bezorgde aangelegenheden zullen, voor zoo ver zij naar luid der bondgenootschappelijke wetgeving tot de bevoegdheid van den Engeren raad der bonds-vergadering behoorden, gedurende het interim aan eene bonds-commissie opgedragen worden, waarin Oostenrijk en Pruissen ieder twee leden benoemen en welke haren zetel te Frankfort hebben zal. De overige regeringen kunnen zich, hetzij afzonderlijk, hetzij gemeenschappelijk, door gevolmagtigden bij de bonds-commissie laten vertegenwoordigen.

Art. 6. De bonds-commissie bestuurt de zaken zelfstandig, onder verantwoordelijkheid jegens hare lastgevers; zij neemt hare besluiten na gemeenschappelijke beraadslaging. Ingeval zij het niet eens vermag te worden, heeft de beslissing plaats door overeenkomst tusschen de regeringen van Oostenrijk en Pruissen, welke, des noodig, de zaak aan de uitspraak van scheidsregters zullen onderwerpen. Die uitspraak wordt door drie Duitsche bonds-regeringen gedaan. Wanneer dit geval plaats heeft, wordt telkens een der scheidsregters door Oostenrijk, en de andere door Pruissen gekozen. De beide aldus aangewezen regeringen vereenigen zich omtrent de keus van den derden scheidsregter.

De leden der bonds-commissie verdeelen onderling de haar toegewezen zaken, die, zij, overeenkomstig de bestaande bonds-wetgeving, hetzij zelven bezorgen, hetzij de bezorging daarvan door anderen leiden en besturen.

Art. 7. Zoodra de regeringen van hare toestemming tot de tegenwoordige overeenkomst hebben doen blijken, zal de Rijks-stedehouder van zijne waardigheid afstand doen en de hem opgedragen regten en verpligtingen in de handen van HH. MM. den Keizer van Oostenrijk en den Koning van Pruissen nederleggen.

De officiële *Hannoversche Zeitung* bevat een berigt, strekkende tot aanvulling van hetgeen de *Berlijner Staats-Anzeiger* omtrent de verhandelingen in den raad van bestuur heeft medegedeeld. Uit deze aanvulling blijkt, dat Hannover zich aan het wezentlijke doel van het Drie-Koningsverbond — zijnde de bijeenroeping van eenen Rijksdag — *volkomen onttrokken heeft*, zoodat zijne verdere deelneming aan dat verbond eene geheel doellooze formaliteit is geworden. Het gevoelen door Hannover voorgestaan is: „dat de bijeenroeping van den rijksdag op geenerlei wijze mag plaats hebben, zoo lang niet die regeringen, welke zich niet aan de constitutie aansloten, de verklaring hebben afgelegd, dat zij de in de invoering der rijksconstitutie gelegene verandering betrekkelijk de bepalingen der nog geldende bondsakte zullen goedkeuren.”

De Hongaarsche aangelegenheden.

Te Pesth was het berigt in omloop, dat *Kossuth* zich reeds op zee bevond, en dat de Hongaarsche kroon reeds lang in Engeland was aangekomen.

De gemalin van den ongelukkigen graaf *Batthyanyi* heeft zich op een landgoed van den graaf *Karoly*, in de nabijheid van Pesth, teruggetrokken met hare zuster, de gravin *Karoly*. Beide behooren tot het vermogende geslacht van *Zichy*. De gravin *Batthyanyi* had haren man een' bruidschat van 7 millioen aangebragt. De bedroefde weduwe zal geheel in afzondering gaan leven en haar vermogen aan hare zonen overlaten.

De *Wanderer* maakt eenige aanmerkingen op het vonnis van den graaf, en doet teregt opmerken, „dat men eene andere uitspraak had mogen verwachten, daar de edele graaf van alle hoofden des Hongaarschen opstands de eerste was, die zich vrijwillig in de magt van een keizerlijk legerhoofd begaf, daar hij geen deel had genomen aan de revolutionaire handelingen van den rijksdag te Debreczin, noch aan de besluiten, welke het huis *Habsburg* vervallen verklaarden, en dat hij voorzeker de man was, wien men genade en zachtmoedigheid kon bewijzen, om hierdoor de Hongaren te winnen.”

De *Presse* deelt, onder anderen, de volgende bijzonderheden mede omtrent *Batthyanyi*: „De graaf behoorde tot een van de aanzienlijkste geslachten in Hongarije. Rijkelijk met fortuin gezegend en den stempel van den volmaaktsten adel in zijn geheele karakter en manieren bezittende, was hij een aristokraat in den edelsten zin des woords. Zijne staatkundige denkwijze was welligt minder radikaal dan anti-Oostenrijksch.”

Behalve het vonnis van *Bathyany*, heeft *Haynau* [zoo als wij in ons vorig nommer hebben berigt] werkelijk ook de vonnissen bekrachtigd, waarbij *Nagy Sandor*, *Aulich*, *Pöltenberg*, *Leiningen*, *Balogh* en *Damjanich* tot den dood met de koord, — *Kiss*, *Lazar* en *Török* tot den dood met den kogel veroordeeld worden. Al deze generaals zaten te Arad gevangen, en zijn allen bereids ter dood gebragt. — Welken ontzettenden indruk al deze gebeurtenissen in en buiten Hongarije te weeg brengen, behoeft geen betoog.

Veel sensatie maakt een werkje, dezer dagen te Bern verschenen, onder den titel van: „*de Val van Hongarije en het verraad van Görgey.*” — De schrijver van hetzelve is het bekende lid der vroegere Nationale Vergadering, *A. C. Wiesner*. Het verspreidt een helder licht op de nog raadselachtige gebeurtenissen, die de onderwerping van Hongarije hebben ten gevolge gehad, en die zich enkel verklaren laten door het bestaan van de oude constitutionele partij, aan welker hoofd *Görgey* zich heimelijk bevondt, en die — naar het schijnt, zelfs tot verraad de toevlugt heeft genomen, om de volkspartij te vernietigen. Dit feit vindt zijne bevestiging in eene tot dus verre weinig bekende proclamatie, door *Görgey*, in zijne hoedanigheid van dictator, aan zijne troepen, den 12den Augustus uit het kamp van Vilagos gerigt. In dezelve kondigt hij aan, „dat eene uit het Russische hoofdkwartier ontvangene depêche het heugelijk nieuws behelst, dat Rusland zich tegen Oostenrijk en voor de Hongaren heeft verklaard, en dat de Russische troepen zich weldra met de Hongaren zullen vereenigen, om gezamenlijk de Oostenrijksche hoofdstad te bezetten. Het voortzetten der vijandelijkheden tegen de Russen, zoude alzoo strijdig zijn met de belangen des vaderlands, daar deze willens zijn deszelfs aloude onafhankelijkheid te herstellen en te verzekeren” — Het onmiddellijk gevolg dezer proclamatie was de onderwerping der Hongaarsche troepen aan de Russen.

BERLIJN, 13 October.

De Deensche Regering heeft iets toegegeven aan de weerspannige bevolking van Sleeswijk: de bevelen der Lands Regering zullen worden uitgevaardigd *in naam des Konings van Denemarken, als hertog van Sleeswijk.* Daarentegen zal, zegt men, voor deze toegefelijkheid het schoone oorlogschip *Gefion*, door de Duitschers bij Eckrenförde vermeesterd, aan Denemarken worden teruggegeven.

FRANKFORT, 14 October.

De elf meisjes van Uffhausen, die ter zake van het tooijen der graven van de doodgeschotene opstandelingen van Freiburg, onlangs in hechtenis werden genomen, zijn deels tot 14 dagen, deels tot 24 dagen gevangenisstraf veroordeeld.

— De in Baden veroordeelde professor *Kinkel*, die naar Stettin is gebragt, draagt thans het graauwe tuchthuiskleed en zit aan de weefspoel.

GROOTBRITTANIE.

LONDEN, 13 October.

Gisteren is eene talrijke deputatie, met den lordmayor en den bisschop van Londen aan de spits, door lord *John Russell* ontvangen; zij heeft hem verscheidene memoriën en petitiën overhandigd, allen gerigt tegen den onlangs genomen maatregel der post-administratie, om de post-commiezen des Zondags eenige werkzaamheden te laten verrigten. De *Christian Times* deelt mede, dat de invoering van den bewusten maatregel uitgesteld is tot den 28sten October.

— Gisteren is een schip, geheel met *Gutta percha* beladen, uit Oost-Indië op de rivier aangekomen; dit is de eerste maal dat een schip, geheel met dit thans algemeen in gebruik komende nuttig product beladen, hier is gearriveerd.

— De Tubulaire Brug over de Menaï is thans reeds zoo ver opgewonden, dat l.l. Zaturdag de stoomboot *Fairy*, onder oorverdoovend gejuich der schepelingen en arbeiders, onder dit reuzengevaarte is doorgevaren; de mast van dit vaartuig heeft eene lengte van 58 voet en tusschen den top en de brug bleef nog veel ruimte over.

— Laatstl. Dingsdag ontdekten eenige arbeiders nabij het dorp Grays, aan den mond der Theems, dat een walvisch op eene ondiepte was geraakt; zij spoedden zich daarheen en bevonden, dat het monster eene lengte van 58 en eenen omvang van 30 voeten had; men berekent de waarde op 200 £; daarenboven werd van nieuwsgierigen een aardig sommetje als bezigtigingsgeld verkregen.

— De pacha van Egypte heeft aan de *Jockey-club* hier ter stede eene uitnoodiging gezonden om een' wedloop van 10 mijlen door hunne beste paarden te laten houden. Hij verwedt £ 10,000 (*f* 120,000) dat de zijne het winnen zullen. De wedloop zal in Egypte plaats vinden, en de club mag zoo vele paarden als zij maar verkiezen zal derwaarts zenden om naar dien vorstelijken prijs te dingen.

Van den 15den. De Regering, terugdeinzende voor den eenparigen tegenstand der ingezetenen van de Kaap de Goede Hoop en van Sydney, heeft besloten, dat de veroordeelden tot deportatie niet naar die koloniën zullen worden gezonden; die welke reeds daarheen bestemd waren, zullen nu worden overgebragt naar Mortou-Baai en naar het eiland Norfolk.

— De personen, die zich voor de verschijning van *Lola Montes* borg hebben gesteld, hebben aanzegging bekomen om den borgtogt te betalen, aangezien *Lola* op den bepaalden tijd niet is verschenen, om de beschuldiging van dubbel huwelijk tot een bepaald resultaat te doen brengen; men gelooft, dat zij geen kans ziet, om zich met goed gevolg tegen die beschuldiging te verdedigen, en dat zij dus hier niet terug zal komen. Overigens houdt men het er voor, dat de borgen door haar of haren echtgenoot schadeloos zijn gesteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 October.

In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden heeft de heer *Thiers* verslag uitgebragt over de wets-ontwerpen waarbij van regeringswege kredieten worden aangevraagd, ten behoeve der Italiaansche expeditie. Dit verslag is een zeer uitgebreid stuk; — even als alles, wat uit de handen van den heer *Thiers* komt, voortreffelijk bewerkt, en kan als eene merkwaardige geschiedkundige bijdrage worden aangemerkt. — Zoo als verwacht werd, verklaart de genoemde staatsman zich allezins ten gunste van de door den Paus toegestane instellingen, en betoogt hij in het breede, „dat van wege dien kerkvoogd thans alles is verleend, 't welk slechts eenigzins van hem kan en mag worden gevorderd; — dat het pauselijk manifest eene onmetelijke weldaad is, en een geheel oplevert van met elkander in verband staande wetten, welke aan de Romeinen eene vrijzinnige Regering waarborgen; — dat deswegens het woord van *Pius IX* allen twijfel wegneemt; — dat Frankrijk den Paus op zijnen zetel heeft willen bevestigen en daardoor eene toenadering tusschen het Fransche republikeinsche gouvernement en de welgezinde bevolking van Rome heeft willen bewerken; — dat de Fransche expeditie mitsdien is ondernomen in het belang van Frankrijk, in het belang der geheele Christenheid en eindelijk in het belang der vrijheid; — dat het doel dier expeditie gedeeltelijk is bereikt en het overige, 't welk nog niet verkregen is, gewisselijk spoedig zal worden tot stand gebragt.”

[In dat verslag komen wijders vele hoogstbelangrijke opmerkingen voor, en de heer *Thiers* heeft zich over het geheel, ook weder bij deze gelegenheid, als een zeer scherpzinnig staatsman doen kennen. Onder anderen leest men in dat stuk de navolgende zinsnede: „Men verwijt aan Frankrijk, dat het niet genoeg heeft verkregen; dus heeft het toch inderdaad *iets* verkregen; dus heeft het, volgens de bekentenis zelfs van de tegenstanders der Regering, zijne wapenen niet tegen Italië gekeerd, om de vrijheid en de nationaliteit der Romeinen aan te randen. De geest der Constitutie is mitsdien niet geschonden.”

Men sprak te Parijs, vooral den 14den, zeer veel over de Romeinsche zaak, en was algemeen verwonderd, dat de heer *Thiers* in zijn rapport geen gewag heeft gemaakt van den brief des presidents. Men vroeg, of dat stuk dan, door het kabinet goedgekeurd, door de nationale vergadering ongemerkt zou worden op zijde gesteld? Of zal men het *motu-proprio* weten in verband te brengen met den brief, en aantoonen, dat al het door den president gevorderde door den Paus is gegeven, hoewel in geringe mate? En derg. meer.]

— De Voorzitter *L. Napoleon* schijnt in 't minst niet tevreden over de goede gezindheid, die thans zoo bij de Legitimisten voor den Vorst hunner keuze, als bij de Orleanisten, voor het jongste Stamhuis, wordt bespeurd. Men verzekert, dat hij in verbolgenheid heeft verklaard, voornemens te zijn, om al de tegenwoordige ministers te ontslaan en zich te werpen in de armen van een republikeinsch ministerie, al ware het onder het voorzitterschap van eenen *Marrast.* Met groote moeite zouden zijne staatkundige vrienden hem hebben bewogen, om toch vooral geene onbezonnene of overijlde stappen te doen en vooral de gematigde partij niet voor het hoofd te stooten. De Voorzitter zou, wel is waar, hebben ingezien, dat zijne vrienden hem ten beste raden; doch men meent, dat hij nog steeds ernstig verontrust is over hetgeen de ultra-gematigden in den zin hebben.

— Bij de Wetgevende Vergadering is een voorstel ingediend door 14 leden, bepalende, dat van den 1sten Nov. 1849 tot den 1sten Mei 1850, de Vergadering elke maand duizend porties soep en duizend maten hout zal geven, om te worden verdeeld onder de behoeftigste inwoners van Parijs, wordende aan de questors der Kamer overgelaten, de middelen van uitvoering te vinden.

— De officier van gezondheid *Frebaut*, te Toulon, die onlangs door den minister van oorlog geschorst en tot eene maand gevangenisstraf verwezen is, wegens het verlaten van zijnen post toen de Cholera uitbrak, is dezer dagen overleden. De indruk van dien maatregel des ministers schijnt niet vreemd te zijn aan zijnen dood.

— De nieuwe Keizer van Haïti, *Faustin I*, [de vroegere generaal *Soulouque*, over wiens troonsbeklimming wij reeds een berigt hebben gegeven] heeft een' senator, de heer *Laplanque*, naar Europa gezonden met eene bijzondere zending bij de regeringen van Frankrijk en Engeland. — Die heer is te Parijs aangekomen.

Van den 15den. Alles is hier vol van de mare der scheuring, die tusschen den President der Republiek en de regterzijde der vergadering, die tot nog toe in de meeste gevallen, over de meerderheid besliste, heeft plaats gehad. Het blad *l'Evènement*, aan welks berigten nog al gehecht wordt, zegt over deze gewigtige gebeurtenis onder anderen het volgende:

„In den raad der ministers, die heden morgen aan het Elysée zamengekomen is, heeft men besloten, dat de regering uitsluitend de staatkunde volgen zal, die in den brief van den President ten aanzien der zaken van Rome is aangegeven, en dat de staatkunde, die aan het rapport van den heer *Thiers* ten grondslag gediend heeft, met de eer en achtbaarheid der natie in strijd is.

„De heer *de Falloux* heden avond berigt ontvangen hebbende, dat de raad der ministers met dit besluit van den president had ingestemd, heeft op staanden voet zijne demissie ingezonden.

„De oorlog tusschen den President en de meerderheid der vergadering is dus verklaard."

[Het dagblad *la Patrie*, dat meermalen van hoogerhand mededeelingen ontvangt, verklaart dat al de geruchten, omtrent eene verdeeldheid tusschen de gematigden geheel onwaarschijnlijk zijn; doch laat daarop de zeer bekende spreuk volgen: *de waarheid is echter dikwerf grenzende aan de onwaarschijnlijkheid."* — Dat die spreuk ditmaal eene zeer verdachte beteekenis heeft, behoeft wel geen betoog.]

BELGIE.

BRUSSEL, 14 October.

De minister van justitie heeft een' maatregel genomen tot aanmoediging der godsdienstige schilderkunst. In alle provinciën is een vrij groot aantal kerken, die geene schilderstukken bezitten, en de middelen missen om ze aan te schaffen. Hierom is besloten, dat, zoo die kerken zich wenden tot de Regering met toezending der geldsommen, hoe gering dan ook, die zij zouden kunnen besteden voor schilderstukken, de Regering daarbij de toelagen zou voegen, waarover zij kan beschikken en welke zij bij voorkeur wil aanwenden voor de godsdienstige schilderkunst, en zoodoende zouden de kerken behoorlijke schilderstukken kunnen verkrijgen, terwijl de middelen tot aanmoediging der jonge kunstenaars veel belangrijker zouden worden.

(Deze maatregel is ook toepasselijk op de beeldhouwkunst. Zoo er kerken zijn, geheel verstoken van schilderijen en standbeelden, en te arm om daartoe eenig geld te kunnen besteden, zal men ze den minister kunnen aanwijzen, ten einde aan eenige dezer kerken kunstvoorwerpen van mindere waarde te geven.)

— De verminderde brief-porto voldoet hier steeds aan de gunstige verwachting, die de voorstanders daarvan koesterden. De schatkist lijdt weinig schade en het brievenverkeer neemt toe. Overigens doet de minister van openbare werken steeds beroep op de kunde en de ondervinding van hen, die van goeden raad in de belangen van het postwezen kunnen dienen. Dat verzoek vindt gehoor; men heeft goede verbeteringen aangewezen, doch, zoo te denken was, ook maatregelen aangeprezen, die onuitvoerbaar zijn. Het is aan het oordeel des ministers verbleven wél te kiezen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 16 October.

De ministeriële krisis.

Men verzekert thans, dat het derde ontwerp, 't welk nu sedert vier weken is gevormd voor de zamenstelling van een nieuw bewind, 't welk men zich Vrijdag l.l. vleide tot stand te zullen brengen, zijn beslag niet heeft kunnen erlangen, ten gevolge van de weigering van sommige der genoemde personen, om daaraan deel te nemen.

Sedert heeft er, zegt men, eene briefwisseling plaats gehad van den heer *v. Rosenthal* met den heer *Boreel van Hoogelanden*, welke almede tot geene uitkomst heeft kunnen leiden. (*Haarl. Ct*)

[De *Nederlander* meldt omtrent dezelfde aangelegenheid het volgende:

„Men schrijft uit 's Hage, dat de heer *Thorbecke* er zoo weinig in kan slagen, om een ministerie tot stand te brengen, dat er thans noodzakelijkheid bestaat, om den heer *Duymaer van Twist*, vroeger door hem gevreesd, in den arm te nemen.

De heer *van Bosse* was Zaturdag, dacht men, naar Deventer vertrokken om dezen heer te spreken."

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van den 17den dezer zegt er het volgende van:

„De verwachting, welke men een en andermaal had mogen opvatten, nopens het slagen van den hoogleeraar *Thorbecke* in de zamenstelling van een ministerie, heeft zich nog niet verwezentlijkt. Het schijnt alzoo, dat die heer noch in noch buiten de Kamer de elementen voor een met hem eenstemmig denkend ministerie heeft kunnen zamentrekken. De heer *Nedermeijer van Rosenthal* is naar Arnhem teruggekeerd. Ook heeft de legatie-raad *Gericke* zich weder naar Parijs begeven. Zijn wij wél onderrigt, dan heeft ook de heer *Boreel van Hogelanden* voor de portefeuille van buitenlandsche zaken bedankt, welke hem was aangeboden na de weigering van den heer *Gericke*. Op dit oogenblik is de oplossing van het vraagstuk derhalve weder zeer onbepaald."]

— Bij 's Konings besluit van den 13den October 1849, no. 68, is de luitenant-kolonel bij het leger in Oost-Indië, *J. van Swieten*, op voordragt van den minister van Koloniën, buitengewoon bevorderd tot *kolonel.* Daardoor heeft Zijne Majesteit aan dien hoofd-officier, laatstelijk kommandant der troepen, uitgemaakt hebbende de derde Balische expeditie, een blijk willen geven van Hoogstdeszelfs tevredenheid over den moed, het beleid en de volharding, door denzelven, zoowel bij die gelegenheid als vroeger aan den dag gelegd, en zulks in afwachting van de voorstellen, welke van den Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indië worden te gemoet gezien tot belooning van hen, die zich insgelijks bij de gemelde expeditie hebben onderscheiden.

— Ter gelegenheid van de opheffing van het Buiten-gasthuis te Amsterdam als gesticht voor krankzinnigen, heeft Zijne Majesteit goedgevonden den heer dr. *G. E. Voorhelm Schneevoogt*, med. dr. in voornoemd gasthuis, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, ter zake van de uitstekende diensten, door hem bewezen bij de behandeling der in hetzelve verpleegde lijders.

Van den 17den. De minister van justitie *Wichers*, van het hem door Z. M. verleende verlof van twee maanden bereids in de residentie teruggekeerd, heeft echter zijne functiën nog niet hervat.

AMSTERDAM, 15 October.

Men schrijft ons uit Arnhem, dat gisteren aldaar zijn aangekomen Z. K. H. Prins *Hendrik der Nederlanden*, komende van Luxemburg, en H. K. H. Prinses *Sophia*, gemalin van den Erfgroothertog van Saksen-Weimar. In het hôtel *Bellevue* werden de Vorstelijke personen door hunne moeder, de Koningin-Weduwe, opgewacht. De ontmoeting der Koningin met hare dochter, welke zij sedert het overlijden van Koning *Willem II* niet had gezien, was zeer treffend. Een half uur daarna zijn de Vorstelijke personen naar *Biljoen* vertrokken, alwaar, naar men verneemt, de Prinses eenigen tijd bij hare koninklijke moeder zal doorbrengen. Prins *Hendrik* is kort daarna naar de residentie vertrokken. (*H. B.*)

VENLO, 12 October.

Door het provinciaal geregtshof van Limburg is naar de openbare teregtzitting van hetzelve verwezen de heer *E. F.*, plaatsvervangend kantonregter hier ter stede, ter zake van in het *Journal du Limbourg*, bij het naderen der jongste verkiezingen voor de Staten Generaal opgenomen artikelen, waarover de heer *de Lom de Berg*, lid der Tweede Kamer, zich bij het openbaar ministerie beklaagd heeft. Men verwacht met levendige belangstelling de ophanden zijnde afdoening dezer zaak. (*N. R. Ct.*)

's HERTOGENBOSCH, 13 October.

In den afgeloopen nacht heeft hier een afschuwelijke moord plaats gehad. Een paar dagen geleden had in eene herberg alhier zijnen intrek genomen zekere vreemdeling, die sedert eenige maanden verkeer had gehad met een meisje, hetwelk nu ook met hare ouders, broeder en zusters in dezelfde herberg verblijf hield. Zij had met dien vreemdeling afgebroken en hare ouders verzetteden zich tegen elk verder verkeer. Dit had aanleiding gegeven tot hooge woorden, tot bedreigingen en veel bitterheid. Gisteren avond begaf zich een ieder te bed. Het meisje lag met hare zuster te slapen voor het bed harer ouders; haar gewezen minnaar had zijn leger in een naastbijgelegen vertrek, waar de herbergier sliep. Toen alles stil was en geen licht meer brandde, omstreeks te half elf, begaf hij zich bij het meisje en bragt haar aan de keel eene diepe wonde toe met zijn zakmes, met dat gevolg, dat zij eenige oogenblikken daarna is overleden. Door haar opstaan en akelig geluid zijn de huisgenooten ontwaakt. De officier van justitie en de regter-commissaris waren al spoedig op de plaats en er is onmiddellijk overgegaan tot het verhoor van den aangehoudene, die zijne schuld bekend heeft. Alles schijnt aan te duiden, dat de gruweldaad met voorbedachten rade heeft plaats gehad. De dader heeft ongunstige antecedenten en is meermalen veroordeeld geweest. (*N. Rott. Cour.*)

[Men verneemt nader, dat de beschuldigde genoemd is *P. N. Hertog*, oud 27 jaren, parapluiemaker, geboren in Hannover; — dat hij in het logement van zekeren *de Jong* nachtverblijf hield met eene Israëlitische familie *Staal*, — en dat het vermoorde meisje de 22jarige dochter dier familie was.]

ROTTERDAM, 15 October.

Heden nacht te 2 uur brak in den Houttuin binnen deze stad brand uit in het huis, waarvan het benedenste gedeelte bewoond was door de heeren *van Bommel* en *Impens*, handelende in kerksieraden, en het bovenste door den heer *de Leeuw.* De brand ontstond in het benedenhuis, en nam weldra zoo in hevigheid toe, dat het geheele pand in lichte laaije vlam stond. De ijverige pogingen der dadelijk toegesnelde brandspuiten konden alleen voorkomen dat het vuur niet nog andere gebouwen verteerde; van het brandende pand zelf konde niets meer gered worden. Evenwel bleek het, toen men te 5 uur de vlammen beteugeld had, dat de om- en tegenoverliggende huizen veel door het vuur geleden hadden. Alles was, naar wij vernemen, tegen brandschade verzekerd.

Bij dezen brand had men echter een droevig ongeluk te betreuren. Op den nok van een naast het brandende pand gelegen huis had een man post gevat, die van daar, niettegenstaande den rook, de vlammen en de hitte, moedig met de pijp der spuit, die hij in de handen hield, water bleef geven. Toen men den brand eindelijk meester was, wilde *van Smaale* — zoo was zijn naam — langs een ander dak opklimmen en zette daartoe zijn' voet op den schuins liggenden hoeksteen van den nok van het gebouw; de steen lag echter niet behoorlijk vast, werd door de drukking van *van Smaale's* voeten losgerukt en de man stortte van de ontzaggelijke hoogte op de straat neder; hij was dood. De ongelukkige, die als een braaf man bekend stond en in de behoefte van zijn gezin, door als timmermansknecht te arbeiden, voorzag, laat thans eene weduwe met vijf kinderen achter.

ZWOLLE, 15 October.

Wij hebben van tijd tot tijd den stand der kanalisatie in Overijssel en Drenthe medegedeeld, en ofschoon het uitzigt voor beide nog beneveld en de verwezenlijking der zoo hoogst nuttige plannen nog ver zijn te zoeken, is de hoop nog niet opgegeven. Dezer dagen heeft de Overijsselsche spoorweg-administratie zich op nieuw aan het ministerie van binnenl. zaken gewend met verzoek dat het waarborgs-kapitaal, vertegenwoordigd in 780 certificaten Werkelijke Schuld, ruim *f* 400,000, tot de kanalisatie in Overijssel, hetzij in deszelfs geheelen of verkorten omvang, moge worden afgestaan. Wanneer men nu bedenkt, dat misschien met 7 tonnen gouds het kanaal van Zwolle tot Amelo is daar te stellen, dan is het niet onwaarschijnlijk, ja bijna zeker, dat tot dat eindweg kanaal de ontbrekende *f* 300,000 bij de steden Zwolle en Almelo of particulieren zullen kunnen gevonden worden. (*Amst. Ct.*)

ASSEN, 15 October.

Bij beschikking der arrond. regtbank alhier, heden in raadkamer gewezen in zake van den officier van justitie tegen de beschuldigden van brandstichting, in de maand Augustus j.l., te Coevorden zullende zijn gepleegd, is *David Bierman*, te Coevorden, naar den heer procureur-generaal verwezen, terwijl de overige vier, zijnde de gebroeders *Cohen*, alle te Coevorden woonachtig, bij gebreke van voldoend bewijs, buiten vervolging zijn gesteld.

— *J. Buiter*, landbouwer te Zuidlaren, weigerde den 4den Aug. j.l., bij het passeren van den tolboom A op den Mac-Adam-weg tusschen Zuidlaren en Glimmen, de betaling van den verschuldigden tol voor 20 stuks vee; de tolgaarder maakte daarvan proces-verbaal op; *Buiter* is daarop tegen den 3den dezer voor de correctionele regtbank alhier gedagvaard geworden wegens weigering van tol. Alstoen is deze zaak behandeld en heeft de regtbank, na de verdediging van den beklaagde door mr. *O. Q. I. J. van Swinderen*, advokaat te Groningen, te hebben aangehoord, de uitspraak op den 10den dezer bepaald. — Bij deze uitspraak is *Buiter* van alle regtsvervolging ontslagen, op grond dat het Kon. besluit van den 11den Aug. 1848, no. 99, waarbij aan eenige particulieren concessie tot den aanleg van gezegden weg is verleend, niet verbindend is, en het dus daarop gegrond proces-verbaal alle kracht mist. — De regtbank overwoog dienaangaande, dat het boven allen twijfel is verheven, dat dit besluit behoort te worden aangemerkt als een algemeenen maatregel van inwendig bestuur van den Staat, vermits toch hetzelve geacht moet worden te zijn genomen tot bevordering van het algemeen belang van den Staat en geenszins in dat van bijzondere personen; — dat wijders, naar luid van art. 72 van de voormalige Grondwet, over dergelijke maatregelen de Raad van State moet zijn gehoord, — en dat hiervan ten deze niet is gebleken. (*Dr. Ct.*)

KOEVORDEN, 13 October.

Heden is alhier in den ouderdom van 81 jaren overleden de heer *Berend Slingenberg*, oud-burgemeester dezer stad en oud-lid van gedeputeerde en provinciale staten dezer provincie. Hij was een man, die bij ieder weldenkenden en verstandigen, en tijdens zijn bestuur in verschillende betrekkingen bij zijne autoriteiten in hooge achting stond aangeschreven.

LEEUWARDEN, 17 October.

In den loop dezer week zullen de van hunne ouders verlaten kinderen, die door de diakenie der Ned. Herv. Gem. alhier worden onderhouden, naar het opvoedingsgesticht bij Montfoort worden overgebragt, onder leiding van twee diakenen. De geschiktheid dier inrigting, waar bij eene doelmatige verzorging van ligchaam en geest, aan die kinderen de gelegenheid wordt gegeven, om in een nuttig vak te worden opgeleid, doet allezins verwachten, dat deze, zoo wij vernemen, met opoffering gepaard gaande maatregel van onze ijverige armverzorgers het gewenschte doel bereiken zal.

— Met leedwezen hebben wij vernomen, dat het plan bestaat, om een gedeelte van de kavallerie-stal, zoo mogelijk, te benuttigen tot vlasbraken. — Wij vermeenen in dien maatregel een bewijs te ontwaren, dat ook de Regering dezer stad te zeer overtuigd is van de weinige hoop op vermeerdering van het kavallerie-garnizoen.

Het is ongelukkig, dat eene stad als Leeuwarden, die in alle opzigten toont het genot van garnizoen te waarderen, in hare billijke verwachtingen in zoo hooge mate en bij herhaling wordt te leurgesteld.

— Men verneemt, dat de raad dezer stad heeft besloten, om eene eigene onderlinge brandwaarborg-maatschappij op te rigten en, zijn wij wél onderrigt, dan zal eerstdaags eene circulaire bij de ingezetenen worden rondgezonden, ten doel hebbende, om hen tot deelneming uit te noodigen.

— In de op heden voormiddag alhier gehouden vergadering der leden van de vereeniging van stembevoegden, uit het 1ste kiesdistrict van Friesland, onder directie van de heeren mr. *H. van der Kooi* en *J. J. Bruinsma*, is, met 14 van de 23 aanwezige stemmen, als kandidaat voor de bestaande vacature van afgevaardigde voor de Tweede Kamer der Staten Generaal aangenomen: Z. Exc. de heer mr. *S.* baron *van Heemstra*, minister tot de zaken der Hervormde en andere eerediensten. (*Pr. Fr. Ct.*)

GRONINGEN, 18 October.

In het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 80, heeft de heer Staatsraad, gouverneur dezer provincie, — in verband tot eene missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken van den 29sten September l.l., lett. D, aan heeren gedeputeerde Staten dezer provincie gerigt, en, naar aanleiding eener missive van gemelden heer minister van den 4den dezer, no. 19, — aan de commissie van landbouw, aan de plaatselijke besturen en aan de veeartsen in deze provincie medegedeeld, dat het bepaaldelijk de bedoeling is, dat er geen *nieuwe* lastgevingen tot het afmaken van ziek, besmet of verdacht vee of tot andere einden, waarbij het fonds van den landbouw betrokken is, zullen mogen worden gegeven, te rekenen van het tijdstip, waarop de *Staats-Courant* van Maandag, den 1sten dezer, waarin de ministeriële bekendmaking deswege is vervat, zal ontvangen of bekend zijn, en, aangezien de heer staatsraad gouverneur aan Z. Exc. den heer minister heeft te kennen gegeven, dat het daarvoor kan worden gehouden, dat genoemde *Staats-Courant* op den 4den dezer in deze provincie overal zal zijn ontvangen, zoo zullen na dien tijd geene lastgevingen tot het dooden van ziek en besmet vee meer gegeven mogen worden. — Van dit tijdstip af zullen ook door de commissiën van landbouw geene huishoudelijke en vergaderingskosten, alsmede door die commissiën, noch door de veeartsen, reis- en verblijfkosten, ten laste van meergemeld fonds in rekening mogen worden gebragt; terwijl de declaratiën deswege niet meer aan den heer minister dienen te worden ingezonden.

— Het Provinciaal Geregtshof heeft, bij arrest van gisteren, den beschuldigde SIMON FOKKO SCHURING, van beroep kleermaker, geboren en wonende te Groningen, — ter zake bij, in den avond van den 20sten Mei laatstl., na zonsondergang, uit de behuizing, bewoond door den scheepsbouwmeester PIETER LUGTHART, buiten het Kleinepoortje hier ter stede, heimelijk heeft ontvreemd eene wollen beddedeken, en, in den avond van den 19den Junij daaraanvolgende een glasraam van diezelfde woning heeft verbrijzeld, — veroordeeld tot *tuchthuisstraf* voor den tijd van *twee jaren*, alsmede, ten behoeve van den Staat, tot eene geldboete van vijfentwintig gulden, en in de kosten der procedure.

Genoemde SCHURING was vroeger reeds driemaal tot correctionnele gevangenisstraf veroordeeld geweest; en wel de eerste maal, wegens gepleegde mishandelingen, voor den tijd van 18 maanden, — de tweede maal, wegens gelijk wanbedrijf, voor den tijd van twee jaren, — en de derde of laatste maal wegens bedelarij in verbinding, insgelijks voor den tijd van twee jaren.

— Opmerkelijk was weder dit jaar het aantal rijtuigen, dat j.l. Dingsdag de Zuidlaarder najaarsmarkt heeft bezocht. — Hoewel wij het juiste aantal bespannen paarden, welke onzen Heereweg gepasseerd zijn, niet kunnen opgeven, kunnen wij evenwel mededeelen, dat dit nog al vrij aanzienlijk is geweest, — zoo als bleek in den namiddag van den marktdag, als wanneer volgens gewoonte onze fraaije Heereweg een hoogst levendig gezigt opleverde door de groote menigte rijtuigen van allerlei maaksel en veelal met fraaije paarden bespannen, die elkander in bijna onafgebroken rij opvolgden. Talrijk was dan ook het aantal dergenen, die, daartoe door het schoone weder uitgelokt, de terugkeerenden gingen opwachten.

— Woensdag morgen is de diligence van de onderneming *Concordia*, bij derzelver vertrek van hier, omgestort, ten gevolge van het breken van een' der armen van de raden; in dezelve waren 5 passagiers, van welke gelukkig niemand eenig letsel heeft bekomen. Na een oponthoud van een half uur, is de reis met een' anderen wagen vervolgd.

— Op Zaturdag, den 13den dezer, geraakte de woning van den arbeider PIETER HENDRIKS VEGTER, staande op den Noord-Polder, onder Westernieland, in brand, met dat gevolg, dat zij geheel is afgebrand; zijnde van de meubels niets gered dan een kabinet en eene klok. De oorzaak van den brand is niet bekend en de behuizing was niet tegen brandschade verzekerd.

— Op den 15den dezer, des namiddags omstreeks 3 uur, brandde te *Westerlee* eene arbeiderswoning, behoorende aan GEERT HARMS POTER, geheel en al af, terwijl het grootste gedeelte der meubelen daarbij eene prooi der vlammen is geworden. De oorzaak van den brand is niet bekend en het verbrande was niet verwaarborgd.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

In Doezum heeft de roof- en plunderzucht zich trachten te bevredigen door uit de stookhutten eenige der dagelijks gebruikt wordende werktuigen ter bereiding van mondkost, benevens kleedingstukken, daarin aanwezig, weg te nemen. — Eene pet uit eene der stookplaatsen medegenomen, is op eens anders erf achtergelaten. — Zou de beklagenswaardige, zich zelven onbewuste roover, der Maatschappij op die wijze niet verzekeren, dat geene volstrekte en dringende behoefte, maar luiheid, onverschilligheid, onbeschaafdheid en barbaarschheid hem hiertoe aandreven? — Gewis ja.

Ook te Opënde heeft men eene bij een huis staande hut van timmergereedschap beroofd, en daardoor den eigenaar het voordeel en genoegen benomen, om in de hem overschietende oogenblikken van zijne werkzaamheden, hiervan verder gebruik te kunnen maken.

In een stuk land op de zoogenoemde Friesche dijken, tusschen Doezum en Surhuizum is het niet roof- en plunderzucht, maar moordlust. — Van twee aldaar geweid wordende koeijen werd een het slagtoffer. Op eene der menschheid onteerende wijze, vernietigde men het nuttige en winstgevende leven van dit dier, en liet de moordlust aan den nijveren, zorgzamen eigenaar niet anders over, dan eene aandoenlijke herinnering aan de woede en barbaarschheid, waardoor het mogelijk was geworden, hem een deel van zijn bestaan zoo noodlottig te ontvreemden!

Wake men voor zoodanige zorgwekkende beginselen toch meer en meer door opvoeding in de huisgezinnen, krachtig ondersteund door een veelzijdig ontwikkelend, vormend en opvoedend onderwijs in de scholen! Dat geve God!

Rapport van de Commissie tot het afnemen van het Staats-examen.

De commissie, bij Koninklijk besluit van den 19den Mei dezes jaars benoemd tot het afnemen van het examen, voorgeschreven bij Koninklijk besluit van den 23sten Mei 1845, heeft aan den minister van binnenlandsche zaken haar verslag van het onlangs gehouden Staats-examen ingediend.

Dit rapport wordt medegedeeld door de *Staats-Courant* van gisteren, en wij nemen daaruit het volgende over:

Het examen in de Mathematische wetenschappen werd afgenomen door den hoogleeraar VAN DER WILLIGEN en den heer VAN SILLEVOLDT — in 't Latijn door den heer THIEBOUT — in 't Grieksch door den heer VERWAIJEN — in de oude Historie en daarmede in onmiddellijk verband staande hulpwetenschappen door den heer HALBERTSMA — en in de nieuwe en bepaaldelijk ook in de Nederl. geschiedenis door den heer KROON.

Intusschen hield men zich niet altijd strikt aan die verdeeling en nam ook de voorzitter wel eens deel aan het examen.

De commissie toont zich zeer tevreden over de zorg, die

de regering der stad Haarlem voor een geschikt lokaal en voor hetgeen tot nut der zaak en tot veraangenaming van examinatoren, jonge lieden en hunne betrekkingen heeft genomen. Het examen had 5 maal 's weeks plaats, begon te 8 en eindigde met eene kleine pauze te 4 uur des namiddags. Dan volgde de soms vrij lang gerekte raadpleging over het gehouden examen, en daarna werd het besluit der commissie aan de jonge lieden medegedeeld, wier getal in het geheel 254 heeft bedragen, en waarvan 46 vroeger waren afgewezen.

Van dat getal zijn er nu 201 tot de akademische lessen toegelaten en 53 afgewezen.

Het examen toonde klaarblijkelijk vooruitgang in de rigtige beoefening der *wiskunde*, over het algemeen gelijken tred houdende, met degelijke oefening in de grammatica der *Latijnsche* en vooral der *Grieksche* taal.

Er is echter opgemerkt, dat enkele leerlingen zich meer oefenden in de meetkunde dan in de algebra, en in de cijferkunst en in elk dezer vakken meer in de hoogere deelen, dan in de beginselen.

Er waren alzoo, die nog geen juist begrip hadden van de zamenstelling van een getal, en onbekend waren met de behandeling van tiendeelige breuken en hare toepassing op het nieuwe stelsel van maten en gewigten.

De commissie waarschuwt dus ernstig tegen het uitbreiden van het veld van studie, dat een *grondig kennen van het elementaire* zou in den weg staan.

Het examen in het *Latijn* leverde gunstige resultaten.

De aanmerkingen, welke de commissie betrekkelijk het minder gunstige daarvan, in het belang der studie zelve en dat der toekomstige examinandi, meent te moeten maken, betreffen dus uitsluitend diegenen, welke ôf zijn *afgewezen* ôf *ter nauwernood* en *met moeite toegelaten*. Zij zijn hoofdzakelijk deze: dat men ten opzigte van het Latijn het staatsexamen nog te veel als hoofddoel der voorbereidende studie beschouwt, en de jonge lieden met het oog daarop als ware het *afrigt*; dat men van de vakken, waarover het onderzoek loopt, den jonge lieden eene als bij raming *bepaalde dosis* toedient, zonder hun tevens lust en zucht voor de studie in te boezemen, en hunnen smaak te ontwikkelen, en dat men hun te weinig tijd gunt om zich behoorlijk voor te bereiden; hetgeen alles de taak der examinatoren zeer verlengt en bemoeijelijkt, het ware doel van het staats-examen vruchteloos maakt, en voor den examinandus, bij het bewustzijn van zijne zwakheid, de minst gunstige uitkomsten oplevert.

Er moet dus in het algemeen aangedrongen worden op eene meer grondige beoefening der Grieksche taal, want het kwaad schijnt vooral daarin te liggen, dat de regelen der grammatica werktuigelijk worden van buiten geleerd, zonder dat ze begrepen worden; dat men veel laat vertalen, zonder dat het vertaalde met den leerling grondig wordt behandeld en dat men dikwijls tot moeijelijker auteurs overgaat, voor dat de bevattelijkheid van den leerling daartoe aanleiding geeft. Sommigen immers hadden reeds een paar tragedien uit *Euripides* of *Sophocles* behandeld en waren niet in staat gemakkelijke plaatsen uit de *Ilias* te vertalen.

De oude geschiedenis was over 't geheel met vlijt beoefend. Bij het onderzoek daarin heeft de commissie twee leerwijzen opgemerkt, van welke de eene zich bevlijtigd had, om de hoofden der jonge lieden met eene noodelooze hoeveelheid feiten en jaargetallen op te vullen, terwijl de andere de geschiedenis verwerkt had tot eigendom des levens.

De Romeinsche antiquiteiten waren over het geheel vrij goed geleerd: de begrippen over de Grieksche instellingen daarentegen, met name over de Atheensche republiek en hare inrigting, waren meestal verkeerd.

De vorderingen in de oude aardrijkskunde waren, op loffelijke uitzonderingen na, gering. De Commissie gelooft zulks daaraan te moeten toeschrijven, dat het onderwijs in dit vak op vele scholen niet tot het laatst toe voortgezet wordt.

In de nieuwere geschiedenis waren verblijdende vorderingen op te merken. Wat de geschiedenis van 't Vaderland betreft, de resultaten daarvan waren vrij voldoende. Minder was dit het geval met de aardrijkskunde.

Dezelfde klagten, door vroegere Commissiën geuit over verwaarloozing van de beoefening der moedertaal, moeten ook thans, en met den meesten nadruk, herhaald worden. De Commissie gelooft niet te veel te zeggen, wanneer zij verklaart, dat, over 't geheel genomen, in geen vak de resultaten minder bevredigend waren. Het is inderdaad onbegrijpelijk, dat jonge lieden, die allen tot den beschaafden stand behooren en eene beschaafde opvoeding genoten hebben, de beoefening der moedertaal zoo weinig ter harte nemen. De meeste opstellen toch leverden de overtuigendste blijken op, dat zoowel de gronden der taal als de regelen van den Nederduitschen stijl, en zelfs de eerste beginselen der interpunctie, òf van den beginne zeer onvolledig geleerd, òf althans in lateren tijd op eene onverantwoordelijke wijze verwaarloosd waren. Het spreekt van zelf dat ook hier uitzonderingen voorkwamen, doch zij waren zeldzaam. De Commissie acht het een' duren pligt, de aandacht van het Gouvernement bijzonder op dit in waarheid treurige verschijnsel te vestigen.

In ons vorig nommer hebben wij een artikel uit de *Haarlemmer Courant*, en eenige regelen uit den *Nederlander* over de tegenwoordige ministeriële krisis overgenomen, en te kennen gegeven, dat dit laatste blad, in zijne duistere oordeelveiling, de in de combinatie der *Haarl. Ct.* genoemde ministeriële kandidaten zoude beoordeelen. — Bij het herlezen der artikelen is het ons gebleken, dat er tusschen dezelve geen verband bestaat, en dat het Utrechtsch blad zijn duister oordeel over daarin niet genoemde personen uitspreekt.

In de *Utr. Ct.* van gisteren komt een door 4 bewoners van Curaçao ingezonden stuk voor, ter bestrijding van het artikel van den heer TEENSTRA, over de *Emancipatie der Slaven in de Nederl. Koloniën*, voorkomende in het Tijdschrift GRUNO, 1849, Aflev. IV.

Z. M. heeft pensioen verleend aan den staatsraad in buitengewone dienst H. EWIJK, als gewezen raad-adviseur van het departement van binnenlandsche zaken, ten bedrage van *f* 3333 's jaars.

De *Aviso de la Meuse* meent van goederhand te kunnen mededeelen, „dat Z. M. den kolonel VAN TOLL, benoemd tot kommandant van het 2de reg. dragonders, tot kommandeur der orde van de Eikenkroon heeft verheven en dat de decoratie daarvan begeleid is geweest door een' brief des ministers van oorlog, in welken wordt uitgedrukt, hoe zeer Z. M. de diensten van dien hoofdofficier en den goeden staat, in welken hij het 3de reg. dragonders aan zijnen opvolger achterlaat, op prijs stelt."

Men wil weten, dat de generaal VOLKHEMER zou gepensioneerd worden, en dat, onder meerdere benoemingen, de kolonels, VERHORST en GOETHZ tot generaals-majoor, de luitenant-kolonels MINNINGH, DUYKER en DE HAZEBOMME tot kolonels, de majoor NOOT tot luitenant-kolonel, en de kapitein VAN DER OOSTERKAMP tot majoor zouden bevorderd worden. *(Rott. Ct.)*

De hoofdkommissie tot het oprigten van een metalen standbeeld ter eere van LAURENS COSTER heeft bekend gemaakt, dat zij met den heer ROIJER in onderhandeling is getreden, met dit gelukkig gevolg, dat zij dien kunstenaar het vervaardigen van het groote model heeft opgedragen en dat de eerste hand aan het werk gelegd is. De kommissie doet tevens een nieuw beroep op de medewerking harer landgenooten, welke medewerking zij niet kan ontberen, zal het model, de werkplaats des meesters verlatende, in metaal worden overgebragt, en het bekend beeld alzoo worden verwezenlijkt, hetwelk, eenmaal geopperd, door het gansche land weerklank vond.

De afloop der groote veiling van *Java-thee*, Donderdag j.l. te Amsterdam door de Handelmaatschappij gehouden, wordt over 't algemeen als hoogst gunstig beschouwd. Met graagte liep de zwarte op of boven de taxatie. Wat de kwaliteit betreft, bespeurde men met genoegen in de zwarte meer volheid en minder landsmaak dan vroeger, waardoor ze tot vermenging beter geschikt wordt; het gebruik vermeerdert den ook aanmerkelijk. Wat de groene aangaat, daarvan is de smaak zelfs boven de Chinesche verkieslijk; op eenige uitzonderingen na, is alles fijn en zeer fijn, doorgaans echter iets vaal en daarom door min' kundigen minder gezocht dan ze wel verdient, vermits men zeker is dat de kleur niet kunstmatig is verhoogd, waarvan sommige Chinesche soorten wel eenigen schijn hebben.

De door het Stedelijk Bestuur van Utrecht benoemde Commissie tot inzameling van giften, voor de noodlijdenden door de Cholera, heeft in het geheel ontvangen *f* 7692.91½ en een aantal goederen en levensmiddelen.

Onder de tentoongestelde voorwerpen van landbouw te Haarlem trokken vooral de aandacht twee kalebassen, de eene ter zwaarte van 85 ℔, de andere van 75, welke ingezonden waren door de firma SCHERTZER, te Haarlem.

Uit officiële opgaven blijkt, dat de consumtie van brandewijn in Londen dit jaar *veel aanzienlijker* is geweest dan in het vorige; zij bedroeg in Julij 1848 136,379 gallons, Julij 1849 205,968 gallons; Augustus 1848 136,937, Augustus 1849 287,587 gallons. In de acht maanden, eindigende met den 5den September dezes jaars, heeft de consumtie 1,316,048 gallons bedragen, tegen 1,002,627 gedurende denzelfden tijd in 1848.

De kosten der straatreiniging voor de stad Berlijn zijn voor het jaar 1850 voor niet minder dan 120,530 rthl. aangenomen.

Letternieuws.

Wij hebben voor ons liggen het Prospectus der uitgave van *de Werken van* J. VAN VONDEL, *met Verklaringen en Aanteekeningen door* mr. J. VAN LENNEP. Prachtuitgave, met platen. Te Amsterdam, bij M. H. BINGER.

„Zoo het waar is," — zegt de heer BINGER, onder anderen, — dat *Brittanje* zijnen SHAKESPEARE, *Frankrijk* zijnen CORNEILLE, RACINE en VOLTAIRE, *Duitschland* zijnen GÖTHE en SCHILLER schier elk jaar vernieuwd en met de schoonste plaatwerken versierd in het licht zien verschijnen, — dan zal ook de Nederlander zoo veel warmte voor de eer zijns grijzen VONDELS gevoelen, om mede te werken, hem in een fraai kleed en door de hand eener nieuwe kunst getooid, maar bovenal door de Verklaringen en Aanteekeningen van eenen VAN LENNEP aanmerkelijk verrijkt, glansrijk te zien herleven."

De „nieuwe kunst" door den heer B. bedoeld, is de *Glyphographie*, waarvan men de aanwending aan den heer BINGER te danken heeft. Bij dit fraai uitgevoerde Prospectus is ook eene glyphographische plaat gevoegd, voorstellende een tooneel uit den LUCIFER, en behoorende bij de Proeve van bewerking, die in dit Prospectus aan den Lezer wordt aangeboden.

Wij gelooven niets meer noodig te hebben, dan de aandacht des geheelen beschaafden publieks op deze nationale letterkundige onderneming te vestigen, om deelneming op te wekken in eene zaak, waarbij de eer onzer Letterkunde geïnteresseerd is.

VONDEL en VAN LENNEP zijn namen, die geen krans behoeven.

Onze Lezeren verder verwijzende naar de achterstaande *Advertentie*, drukken wij nog slechts onze hoop uit, dat deze onderneming weldra moge zijn tot stand gekomen.

Kunstnieuws.

GRONINGEN, 18 October 1849.

Blijkens aankondiging in deze Courant, zal er alhier op den 27sten October e.k. eene extra-representatie in den Schouwburg plaats hebben, ten voordeele der ongelukkige wed. SOETERIK, de dochter van den heer DE KONING, die met zijne familie zoo vele jaren zijn best gedaan heeft, het Groninger tooneelminnend publiek nuttig en aangenaam te zijn.

Wanneer wij bij dezen de medewerking inroepen onzer stadgenooten, dan geschiedt dit minder, omdat wij hun een bijzonder kunstgenot belooven, — maar opdat het doel, het menschlievende doel dier voorstelling naar wensch bereikt worde, waartoe reeds van onderscheidene kanten de hulpvaardige hand is aangeboden.

Is het treurig, dat het jaar der ziekten, 1849, zoo vele slagtoffers heeft gemaakt en nagelaten, die de ondersteuning der meer gelukkige natuurgenooten behoeven en verdienen, — het is hartverheffend, het is moed inboezemend, dat met de behoefte aan hulp, ook de wensch om te helpen aangroeit!

Moge ook de jonge weduwe, ten wier behoeve wij deze regelen schrijven, ervaren, dat ook zij eene bevestiging is van deze heugelijke waarheid: — dat de zoo loffelijk bekende hulpvaardigheid van Groningen 's ingezetenen ook jegens haar zich zal openbaren.

Kerknieuws.

Door de Doopsgezinde Gemeente te Zutphen is beroepen ds. *J. Bodisco*, predikant te Noordbroek en Nieuw-Scheemda.

— De Herv. kerkeraad te Zandpoort (klassis Haarlem) heeft beroepen den kand. *H. D. Du Saar*.

– De Herv. Gemeente te Stolkwijk (klassis Gouda) heeft besloten, tot vervulling der ontstane vacature, een' predikant te beroepen.

— De kerkeraad der Herv. gemeente te Meppel heeft handopening gevraagd, om de werkzaamheden te beginnen tot het voorzien in de vacature, zullende ontstaan door het aan ds. *Lulofs* met den 1sten Jan. e.k. verleend emeritaat; dezelve heeft tevens aan den Koning dispensatie gevraagd van de bepaling van het betrekkelijk Reglement, volgens welke met de gezegde werkzaamheden eerst bij het aanwezig zijn der vacature en dus met den 1sten Jan. zoude kunnen aangevangen worden.

— Bij de vermelding van het geformeerde twaalftal predikanten te Enkhuizen, hadden ook wij overgenomen dat die vacature aldaar ontstaan was door het overlijden van ds. *O. van Tricht*. Dit was onjuist; genoemd twaalftal is geformeerd voor de vacature van ds. *A. P. W. Noordink*.

Choleraberigten.

AMSTERDAM. De Cholera is sterk aan het afnemen, en hetgeen in eenige maanden niet plaats had is, dat in de afgeloopen week het getal der geborenen dat der overledenen overtreft, zijnde er 144 geboren en 121 overleden.

Volgens de officiële opgaaf zijn hier ter stede van den 13den tot en met den 15den Oct. aangegeven 3; overleden 3 cholera-lijders, zoodat van den 5den Junij tot en met den 15den Oct. in het geheel zijn aangegeven 3237, overleden 2142.

'S GRAVENHAGE. Alhier zijn in de laatste week 9 personen aan de Cholera gestorven. In behandeling bleven 9.

ZWOLLE. Onder behandeling tot en met den 7den dezer maand 2 Choleralijders, bijgekomen tot en met den 14den dezer 3, daarvan zijn overleden 1, genezen 1 en nog onder behandeling 3.

AMERSFOORT. Op den 7den Oct. waren in behandeling gebleven 6 Cholera-lijders, van den 8sten tot den 14den October bijgekomen 5, overleden 4, hersteld 3, zoodat in behandeling bleven 4.

DEVENTER. Den 3den October waren in behandeling 19 Cholera-lijders; van den 4den tot den 10den Oct. zijn aangetast 15, hersteld 15, overleden 12, zoodat er op den 10den Oct. in behandeling zijn gebleven 7.

HOOGEVEEN. Van den 5den tot den 8sten zijn alhier bijgekomen 3 Cholera-lijders, overleden geene, hersteld 2, in beh. 3. Sedert den 8sten tot heden hebben zich geene nieuwe ziekte-gevallen voorgedaan.

Even als in Nederland, begint de Cholera ook elders te verdwijnen. Te MARSEILLE en ALGIERS was ze nog heerschende. In ENGELAND was ze bijna geweken: in LONDEN is de wekelijksche sterfte van 2026 tot op 153 verminderd. In VENETIË was de sterfte ook minder. In AMERIKA is de ziekte bijna geweken. Men berekent, dat in het zuidelijk gedeelte nagenoeg 15,000 slaven aan dezelve gestorven zijn. » De berigten zijn bijna overal geruststellende, en het laat zich aanzien, — zegt de *Geneeskundige Courant*, — dat de beschaafde wereld eerlang van deze vreeselijke plaag zal ontheven zijn."

— Te LONDEN en omtrek zijn den 11den slechts 25, in Engeland en Wallis 276, in Schotland 19 Cholera-sterfgevallen bekend geworden.

Correspondentie.

Het ons uit A. gezonden artikel, door den inzender als uiterst belangrijk beschouwd, mist al de voornaamste vereischten om geplaatst te kunnen worden: duidelijkheid, beknoptheid, gezonde redenering, enz. Ons ontbreekt tijd en lust, zoodanige artikels om te werken, vooral als zij zoo uitvoerig en duister zijn, als het onderhavige.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 10 Oct., kapit. *Scholtens* Geertruida Johanna, van Amsterdam n. Stettin; *van Sluis* Tjakkina en den 11den *Hilbrands* vr. Wendelina, beide van Stettin n. Groningen; *de Vries* Vriendschap, van Stettin n. Vegesack.

Binnengekomen te Amsterdam den 13 Oct., kapit. *Schrage* jufvr. Alida, van Aberdour; *Lukkien* Herstelling, van Greifswald; den 14den *Goosens* juffer Ellegonda, van Dantzig; den 15den *Doornbos* Alida en *Stomp* Leentje, beide van Newcastle; *Brouwer* Elzina van Memel. — Te Texel den 14 Oct., *Kuitze* jonge Wicher, van Seaham; *Postema* Geziena, van Hartlepool. — In het Vlie den 11 Oct., *Lovius* Onderneming, van Fredrikstad. — Te Genua den 7 Oct., *Stoelman* Groninger, van Amsterdam. — Te Jersey den 9 Oct., *Reinders* Jacoba Gezina, van Petersburg. — Te North Shield den 11 Oct., *Hazewinkel* Harmina, van Schiedam; *Engelsman* Richard, van Kampen. — Te Whitby den 12 Oct., *Gruppelaar* Nijssina, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 5 Oct., *de Weerd* Pieter, van Randers; *Wijkmeijer* Gesina, van Hamburg; den 7den *Mulder* vr. Jantina, van Rostock. — Te Swinemunde den 10 Oct., *Struik* Fenna Gerarda, van Rotterdam. — Te Warnemunde den 11 Oct., *Teensma* Ons Genoegen, van Hamburg. — Te Fecamp den 8 Oct., *Smith* Anna, van Hernosand. — Te Londen den 12 Oct., *Gialts* Helena, van Amsterdam; *Olthoff* Jantina, van Harlingen. — Te Kroonstad den 2 Oct., *Jongebloed* Johanna, van Hamburg; den 3den *Lodewijks* Maria Johanna, van Rotterdam. — Te Dantzig den 8 Oct., *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Rotterdam; *Hazewinkel* Onderneming, van Bergen. — Te Hamburg den 11 Oct., *Tuntelder* vr. Christina, van Dantzig; den 13den *Jonker* Janneke, van Amsterdam. — Te Christiansand den 28 Sept., *Kraan* vr. Helena, van de Lemmer.

Binnengekomen te Texel den 16 Oct., kapit. *Kievit* Maria Catharina, van Petersburg; *de Jonge* Adriana, van Laurvich n. Delfzijl, als bijlegger; *de Jonge* Hendrika, van Osterrusoer. — Te Londen den 15 Oct., *Hazewinkel* Jantina, van Rotterdam; *Kuiper* vr. Maria, van Harlingen. — Te Cardiff den 13 Oct., *Smit* Marchiena, van Jersey.

Zeilklaar te Newcastle den 12 Oct., kapit. *Drent* Engberdina Annachiena, naar Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Oct., kapit. *Kiers Kok* de Hoop, naar Triest; *Mulder* Feika Jantina, naar Riga; *de Boer* Helena Catharina, naar Genua; *Loman* Roelfina, naar Londen; den 16den *de Vries* jonge Walrave, naar Livorno; *Post* Waakzaamheid, naar Bordeaux; *de Weerd jr.* Groot Lankum, naar Petersburg; *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, naar Frederikstadt. — Van Texel den 15 Oct., *Puister* de Nijverheid, naar Bayonne. — Uit het Vlie den 11 Oct., *Potjer* Dankbaarheid, naar Londen; *Bontekoe* Jacobina, op avontuur. — Van Helvoet den 14 Oct., *Kuen Bz.* Johanna Catharina, naar Liverpool. — Van Liverpool den 11 Oct., *Patje* Annegiena, naar Dordrecht. — Van Archangel den 24 Sept., *Wachter* Houwina Hendrika, naar Hamburg. — Van Bolderaa den 4 Oct., *Jonker* Alida, *Hansen* Fortuna, *Dokman* Gesina Wilhelmina en den 8sten *Bieze* Bouwina, alle vier naar Elseneur. — Van Hamburg den 15 Oct., *Wijbes* Vriendschap, naar de Oostzee; *Boelens* Vriendschap en *Puister* vr. Maria, beide naar de Eider. — Van Bremerhaven den 11 Oct., *Pekelder* vr. Grietje, naar Amsterdam; *Tent* Goede Verwachting, naar Rostock.

Vertrokken van Amsterdam den 17 Oct., kapit. *Schippers* Harmina Annechiena, naar Napels; *Flik* Geerdina Beerta, naar Harlingen; *Postema* Margrietha, op avontuur; den 17den *Scholtens* Alida Ikina, naar Aalborg; *Prins* Roelfina, naar Hamburg; *Scholtens* Maria, naar Tonningen; *Schaaf* vr. Fennegina, naar Bezemerzijl; *Pronk* Hopende Zeeman, *Klok jr.* Gesina Derkina en *van der Wall* Geerdina, alle drie naar Groningen. — Uit het Vlie den 14 Oct., *Botje* Gezina Alida, naar Dantzig. — Van St. Valery sur Somme den 11 Oct., *Rozema* Annechiena Johanna en den 12den *Das* Harmanna Das, beide naar Bordeaux.

De Hanoversche kof *vr. Jantje*, kapit. Leefoog, van St. Davids met steenkolen naar Hamburg, is den 8 Oct. te Terschelling gestrand, doch het volk gered.

LONDEN, 12 Oct. Een voorloopig per elektrieke telegraaf uit Liverpool ontvangen berigt vermeldt, dat aldaar heden morgen is aangekomen het schip *Pascha van Richibucto*, aan boord hebbende de equipage van het Nederlandsche schip *Orion*, kapit. Cornelius, den 17 Aug. van Wilmington naar Amsterdam vertrokken en op 47° Breedte, 39° Lengte in zinkenden staat door het volk verlaten.

Het schip *Ostfrisia*, kapit. Munning, van Newcastle met steenkolen naar Rendsburg, is den 9 Oct. bewesten Rottumeroog gestrand en verbrijzeld, doch het volk gered; de lading is totaal weg.

Ook was op het eiland Rottumeroog aangespoeld het kajuitsdek met het schotwerk uit de kajuit, met de kleur van notenboomenhout geschilderd, van eene nieuwe Hollandsche kof, waarschijnlijk voor de eerste maal uitgezeild, benevens een losse vergulde klaver van het roer.

MALDON, 14 Oct. Het schip *Hendrika*, kapit. Zoutman, gisteren van hier naar Hartlepool vertrokken, is door weigeren van wenden tegen een schooner aangedreven, en heeft daardoor de bezaansmast verloren.

ZOUTKAMP, 17 Oct. Binnengekomen den 14den kapit. *van Sluis* Ettina, van Hamburg; den 15den *Brouwer* Harmina, van Noorwegen; *Legger* Geerdina, van Hamburg; den 17den *Douwes* ..... van Noorwegen. — Vertrokken den 14den *Hangelbroek* Eendragt, naar Southampton; *Stutvoet* Magreta Gezina, den 15den *Hangelbroek* Willem Hendrik, *Giezen* de Onderneming en *Ketelaar* Engelina, alle vier naar Londen; den 16den *Visser* Johanna Petronella, naar Hull; *Leeuwe* Hendrika Jantina, naar Southampton; *Boon* juffer Hendrika, naar Frederikstad. — Zeilklaar, *Jonkhoff* Eendragt, naar Osterrusoer.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

11 Oct. Kiewit, Maria Catharina, van Petersburg naar Amsterdam.
Taay, Gezina Jantina, van Dantzig naar Amsterdam.
Kleininga, Maria Laurentia, van Stettin naar Nantes.
Jonker, Alida, van Riga naar Boulogne.
Engelsman, Niessina Schuringa, van Riga naar de Maas.
Stuveling, Christina Maria, van Petersburg naar Amsterdam.
Oldenburger, Johanna, van Riga naar de Maas.
Smit, Anna Elisabeth, van Riga naar Schiedam.
12 —— Hazewinkel, Delia, van Riga naar de Maas.
Bieze, Bouwina, van Riga naar Duinkerken.

De Wind den 11den N.O., O.N.O.; den 12den O.N.O.

BERIGT VOOR ZEEVARENDEN.

Door de minister van koloniën, tijdelijk belast met de waarneming der functiën van minister van marine, wordt, in dato 's Gravenhage den 13 October, ter kennis van zeevarenden en verdere daarbij belanghebbenden gebragt, dat in het *Noord-Wester Friesche Zeegat*, tusschen de tweede en derde Zwarte Buitentonnen, nû nog éène *Zwarte* Ton is gelegd, zoodat dit zeegat thans betond is met *eene* bontroode, *twee* witte en *vijf* zwarte tonnen.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 12den tot en met den 18den October zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 11 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 10 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 16 *October*.

TARWE.		N. GERST.		N.Zw.Voer 42 ℔ *f* 2,20
Oude Bak	70 ℔ *f* 7,00	Winter	52 ℔ *f* 2,60	» 44 » - 2,30
Oml. jar.	68 » » 6,00	»	54 » » 2,80	
»	70 » » 6,50	»	56 » » 3,00	BOONEN.
Old.	68 » » 5,50	Zomer	55 » » 2,70	Paardeb. *f* 3,25 *f* 4,15
» „	70 » » 6,00	»	57 » » 2,90	
» N.	70 » » 5,50	Knobbe	60 » » 3,05	ZADEN, ENZ.
ROGGE.		»	62 » » 3,35	Gr.Gort p. m. *f* 5,25,50
O. Inlands.	66 ℔ *f* 3,50	HAVER.		Par.100N.℔ *f* 7,25 a *f* 11
»	68 » » 3,80	N. Dikke	44 ℔ *f* 2,35	Koolz. *f* 10,50 *f* 12,50
»	70 » » 4,10	»	46 » » 2,60	Zomerz. *f* 8,50 a *f* 11
N.	68 » » 3,80	»	48 » » 2,80	Dederz. *f*
N. BOEKWEIT.		»	50 » » 3.00	Boterz. *f* 8,50 a *f* 10
Gr. Zand	62 ℔ *f* 3,65	»	52 » » 3.20	G. Mostz. *f* 5 a *f* 7,50
»	64 » » 3,95	O.Bl. Voer	38 » » 1,95	Raapolie p. v. *f* 43
»	66 » » 4,25	»	40 » » 2,05	Boter ¼ T. 1e s. *f* 23
Zw. Zand	64 » » 3,85	»	42 » » 2,15	Dito dito 2e s. *f* 19½ a *f* 20
Veen	» »	N.Zw.Voer	40 » » 2,10	Dito dito 3e s. *f*

Tarwe met geringen handel. — Rogge en Boekweit in een doen. — Gerst wel zoo aangenaam. — Haver de beste soorten als genoteerd verkocht, bijsoorten iets lager afgegeven. — Boonen als voren. — Gort flaauw. — Kool- en Zomerzaad goed prijshoudend.

ROTTERDAM, 15 *October*. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. tot onveranderde prijzen meestal aan gebruikers verkocht; goede en puike nieuwe *f* 7,60 a *f* 8,20; mindere *f* 6,25 a *f* 7,40; goede en puike jarige *f* 8 a *f* 8,40; mindere *f* 7 a *f* 7,90; roode soorten bij eenige vraag ter verzending goed prijshoudend. In entr.: 160 ℔ n. Hoogl. Kleefs. *f* 230, 158 ℔ jar. Rijn *f* 225. In cons.: 160, 161 ℔ jar. Kleefs *f* 260; 160 ℔ n. dito *f* 240, 161 ℔ dito Hoogl. Kleefs. *f* 245, *f* 246; 162 ℔ puike dito *f* 255; 160 ℔ O. Bovenl. *f* 250; 160 ℔ n. dito *f* 240; 160 ℔ Stichtsche *f* 233; 157 ℔ niet mooije Neder-Rijn *f* 224. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. weinig ter markt, *f* 4,10 a *f* 4,90; andere soorten met redelijken handel; 151 ℔ jar. Groot-Brab. *f* 140; 149 ℔ dito Rijn 133; 147 ℔ dito *f* 136; 148 ℔ tweejarige Munst. *f* 130; 150 ℔ Rijn *f* 138; 152 ℔ n. dito *f* 135; 151 ℔ dito Bovenl. *f* 137; 143 ℔ O. Riga *f* 116, en te Schiedam, 140 ℔ O. Russ. *f* 110; 146 ℔ Libau *f* 147, *f* 148. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 3,30 a *f* 4; dito Zomer *f* 3 a *f* 3,30; 125 ℔ Libau te Schiedam *f* 118. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte *f* 2,30 a *f* 3,50; dito Lange *f* 1,80 a *f* 2,50. — Boekweit *f* 3 hooger; op 140 ℔ n. N.-Brab. *f* 140, *f* 143, *f* 145; dito Groot.-Brab. *f* 143; dito Rijn *f* 137, *f* 140; dito Gron. Zand *f* 136; O. Holst. *f* 115, *f* 120 – Erwten: Zeeuwsche Graauwe *f* 5,50 a *f* 6; dito Groene *f* 4,80 a *f* 5,80; dito Witte *f* 5 a *f* 5,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 5,50 a *f* 7; dito Bruine *f* 6,50 a *f* 8; dito Paardenboonen *f* 3,90 a *f* 4,20. — Koolzaad 3 p. vl. hooger; Zeeuwsch 66 a 69 p. vl.; Vlaamsch 67 p. vl.; puik dito 70 p. vl.; gewoon Flakk. 63 p. vl.; Zomer 54 a 57 p. vl.

AMSTERDAM, 17 *October*. Poolsche Tarwe iets hooger met meerder handel aan cons., andere soorten als voren; 130 ℔ b. Pools. *f* 290; 128 ℔ dito *f* 282; 127 ℔ mindere dito *f* 265; 130 ℔ b. Pools. *f* 280; 129 ℔ Zeeuwsche *f* 255; 127 ℔ mindere dito *f* 230; 131 ℔ o. Bovenl. *f* 245; 125 ℔ j. Zeeuwsche *f* 235; 125 ℔ j. Ejerlandsche *f* 225 aan de Zaan; 123 ℔ Vriesche *f* 195. — Rogge bij partij tot hoogere prijzen; 123 ℔ Pruis. *f* 140; 125 ℔ Hano. *f* 135; 122 ℔ dito *f* 130, allen bij partij; 117 ℔ Petersb. *f* 123. — Haver ruim prijshoudend: 90 ℔ nieuwe Dikke *f* 110.

Koolzaad niet williger, verkocht: Polder 64, 64½ p. vl.; Vriesch Zomer 55½ p. vl.; N.-Brab. 65 p. vl.; op 9 vat in Oct. 77 p. vl.; Nov. 76½ p. vl.; Sept. 64 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 112 ℔

Tilsch ƒ 245; 111 ℔ Riga ƒ 260; 107, 108 ℔ Petersb. ƒ 247,50; 111 ℔ dito Saratow ƒ 275; 112 ℔ dito ƒ 267,50. — Raapolie dadelijk en op levering willig; op 6 w. ƒ 47; Vlieg. ƒ 46; Nov. ƒ 46,25 a 50 a ƒ 46; Dec. ƒ 46,50 a 75 a ƒ 46; Mei ƒ 47 a 46,50; Sept. en Oct. ƒ 39,75 a 50 a 25. — Lijnolie zeer willig; op 6/w. ƒ 35,50; vlieg. ƒ 34 a ƒ 35. — Hennepolie op 6/w. ƒ 39,50; Vlieg. ƒ 38,50.

LONDEN, 12 *October*. Van Inl. Tarwe was sedert Maandag weinig ter markt gevoerd; de prijzen van dien dag souteneerden zich; ook van vreemde was weinig voorhanden en de waarde van puike o. roode Tarwe handhaafde zich volkomen; andere kwaliteiten gingen tot de vorige notering tragelijk van de hand. Gerst bedong dezelfde koersen van het begin der week. Ondanks eenen ruimen toevoer van Haver, hebben de prijzen zich vrij goed gesouteneerd. Boonen en Erwten onveranderd.

Hollandsche Boter was in de beste soorten levendiger gevraagd en tot 4 à 6 sh. hoogere prijzen ging veel om. De inferieure soorten blijven echter genoegzaam nominaal. Beste Vriesche 92 à 94 sh.; inferieure 70 à 86 sh.; beste Hollandsche 76 à 82 sh.; Zwolsche 74 à 82 sh.; Groninger 62 à 66 sh.; inferieure kwaliteiten nominaal 44 à 60 sh.

London, 15 *Oct*. Van inl. Tarwe was heden weinig ter markt, zoodat de beste partijen tot 2 sh. avans en de mindere kwal. tot 1 sh. verhooging gereedelijk van de hand gingen; vreemde Tarwe was weinig begeerd tot 1 sh. prijsverbetering. Puike Gerst bedong iets meer geld, andere soorten prijshoudend. Beste oude Haver werd tot de volle prijzen betaald, maar mindere kwal. moeijelijk te plaatsen tot de prijzen tot den vorigen Maandag. Nieuwe Engelsche Boonen schaars en 1 sh. duurder. Erwten in overvloed ter markt en lager verkrijgbaar.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 17 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 52⅞, 53⅛, 52⅞; Dito Cert. 3 pCt. 63, 63⅛, 63; Dito dito 4 pCt. 82⅜, 82½, 82⅜; O. I. Leen 4 pCt. 82¼; Amort.-Syndicaat 3½ pCt. 83½; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 82½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 46 3/16, 46¼. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 10½, 10⅝; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 10½, 10 11/16, 10½; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 9¾, 10 1/16; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 26 11/16, 26¾, 26 11/16; Coup. *Ardoins* 7⅞, 8 1/16. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 33⅜, 34¼, 33⅜; Dito dito 4 pCt. 34⅝, 35½, 34 11/16. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104¼; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 104; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 84¾, 85¼; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83¼, 83⅞; Inschr. in Assign. 6 pCt. 63½; Cert van dito 6 pCt. 64⅜. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 85, 85½; Dito 2½ pCt. 43¼, 43 5/16; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. 88⅞; Fransche Oblig 3 pCt. 51 5/16, ¾, ⅝; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 94; Braz. 5 pCt. 88; Dito 1843 5 pCt. 85¾; N. Mex. 5 pCt. 25¾, 26 7/16, 26⅜; Peru 4 pCt. 53, ½; Gren. 1¼ pCt. 17⅛, ¼; Venez. 2¾ pCt. 26¼, 27.

De nog steeds bestaande onzekerheid ten aanzien der zamenstelling van ons ministerie blijft ongunstig werken op den stand onzer binnenl. fondsen, die heden wederom allen tot min of meer verlaagde koersen verkrijgbaar waren.

Alle vreemde effecten deelden in de flaauwheid der Hollandsche. Alleen Mexik. waren tot verhoogde koersen gevraagd. In dit effect alsmede in Portugal was de handel vrij geanimeerd.

Venez. Uitg. v. 100 £ 8¼, ½; Dito Onbep. St. 8, ⅛; Gren. Onbep. St 1¼ pCt. 16⅝; Gren. Uitg. 3½; Bl. Gr. Coupons ƒ ½; Peru Uitg. v. 100 £ 18 13/16, 19¼.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2¼ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 52⅞; Ard. à 510 £ 10 7/16 a ½; Binnenl. 3 pCt. 26 11/16.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON en eene DOCHTER WILHELMINA LEENDERTZ, geliefde Echtgenoot van

W. HOVENS GRÉVE,
Apotheker.

GRONINGEN, 13 October 1849.

*** Mijne Echtgenoote beviel zeer voorspoedig van een' ZOON.

W. W. JULLENS.

GRONINGEN, 14 October 1849.

*** ARNHEM, 15 October 1849. Heden beviel voorspoedig van een' wélgeschapen ZOON Vrouwe S. A. Barones VAN LIJNDEN TOT OLDENALLER, geliefde Echtgenoote van Mr. F. H. Baron D'AULNIS DE BOUROUILL.

*** Heden morgen beviel voorspoedig van een' wélgeschapen ZOON A. DEDDES, geliefde Echtgenoote van

P. BRONGERS,
Broodbakker in de Sint-Jansstraat.

GRONINGEN, 16 October 1849.

*** Bevallen van een' ZOON T. JANSSEN, Echtgenoote van

P. S. BARGHOORN.

GRONINGEN, 17 October 1849.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON WILLEMINA TITIA BROUWER, geliefde Echtgenoot van

Mr. **J. POTTER VAN LOON.**

APPINGEDAM, 17 October 1849.

Eenige kennisgeving.

*** Mijn waarde Echtgenoot, de Hoog Edel Gestrenge Heer P. A. RAMAER, *Ridder der M. W. orde, gepensioneerd Kolonel*, is heden overleden in den ouderdom van ruim 66 jaren.

Door den gelukkigsten huwelijksband was ik met hem bijna 34 jaren vereenigd. Met acht Kinderen en aangehuwde Kinderen betreur ik den waardigen Afgestorvene.

UTRECHT, 6 October 1849.

M. W. WALKART,
Wedw. P. A. RAMAER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze geliefde Zuster, Mejuffer A. E. MUHLMAN, in den ouderdom van bijna 41 jaren.

GRONINGEN, 17 October 1849.

L. MUHLMAN.
F. MUHLMAN.

*** Heden morgen overleed, na eene ziekte van 8 dagen, mijn geliefde Echtgenoot BEREND WILDEMAN CRIENS, na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 40 jaren, in den ouderdom van 66 jaren en 5 maanden.

7 Kinderen, waarvan 1 uit een vorig huwelijk, 5 aangehuwde Kinderen en verdere Betrekkingen treuren met mij over zijn verlies.

GRONINGEN, 17 October 1849.

J. A. WOLTHUIS,
Wedw. B. W. CRIENS.

*** GRONINGEN, 17 October 1849. Heden overleed, in den ouderdom van 78 jaren, ELSINA SMAAL, Wedw. van wijlen H. VAN DER MOLEN.

*** Heden overleed onze geliefde Moeder en Grootmoeder ELSIEN LUKAS MOLENBERG, Weduwe van JAN ROELF KUIPERS. Zij overleed juist op haren 90sten verjaardag. Dankbaar voor het voorregt haar zoo lang te hebben mogen bezitten, geven wij hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.

GRONINGEN, 18 October 1849.

R. J. KUIPERS.
Uit aller naam.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

OCTOBER en 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
7	753,11	748,81	745,11	10,0	10,1	10,2	0,86	0,94	0,93	O.Z.O.	O.N.O.	O.t.Z.	betrokken	regen	regen
8	737,23	741,30	749,21	10,1	10,3	10,1	0,96	0,91	0,88	O.N.O.	N.N.O.	N.	regen	„	„
9	758,36	759,05	759,20	10,0	10,4	10,0	0,88	0,75	0,88	N.N.W.	W.Z.W.	W.N.W.	bewolkt	bewolkt	bewolkt
10	757,39	756,81	756,64	9,3	10,0	9,7	0,89	0,77	0,91	W.t.Z.	W.N.W.	W.t.N.	„	„	helder
11	755,29	752,74	752,32	8,5	9,0	8,3	0,91	0,75	0,86	N.O.t.O.	N.O.t.O.	N.O.	weinig bewolkt	„	„
12	752,04	751,83	752,36	7,7	8,2	8,0	0,85	0,81	0,88	N.O.	N.O.	„	betrokken	betrokken	betrokken
13	756,01	758,05	761,41	7,5	8,0	7,5	0,86	0,76	0,81	„	„	„	„	bewolkt	bewolkt

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.